

Ooit belicht vanuit drie invalshoeken de brede geschiedenis van de bloembollensector:

- Wat gebeurde er 25, 50, 75 of 100 jaar geleden?
- Een bijzonder boek uit de KAVB-bibliotheek.
- Een uitvinding die de sector sterk heeft beïnvloed.

1945: 25 miljoen gulden export

Nederland herrees maar moeilijk uit de as na de bevrijding in 1945. Het land was gehavend, de infrastructuur kapot en geld was er ook nauwelijks. Hoe anders ging het in de bloembollensector. Dat jaar werd er alweer voor 25 miljoen gulden geëxporteerd.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: Archief KAVB

Op 3 december 1945 hield toenmalig voorzitter A.J. Verhage een toespraak op de 200e algemene ledenvergadering van de KAVB. Verhage blikte terug op de oorlogstijd en de eerste maanden van de bevrijding, waarin hervatting van de export centraal stond. Dat ging niet zonder slag of stoot, zo benadrukte hij. “Om tot deze hervatting van onzen uitvoer te komen zijn vele en moeizame besprekingen noodig geweest. In deze besprekingen is wel gebleken dat deze na-oorlogsche wereld nog allerminst een wereld is, waarin het handelsverkeer weer min of meer vrij is. Integendeel, het internationale handelsverkeer is, vooral in de Europeesche landen, volkomen aan banden gelegd.”

LASTIG ENGELAND

Een van de grote afnemers voor de Tweede Wereldoorlog was Engeland. Na de bevrijding werd alles in het werk gesteld om weer bollen daarnaartoe te exporteren. Dat ging minder gemakkelijk dan gedacht. Eind augustus voerde een delegatie onderhandelingen met de Britse regering. Het resultaat was dat er voor 750.000 pond aan bloembollen mocht worden verhandeld, goed voor zo'n 4.500 ton. Het werd weliswaar als een mooie geste beschouwd, maar tegelijkertijd 'volkomen ontoereikend om de Engelsche markt te bedienen'. Voor de oorlog werd er voor 16 miljoen gulden geëxporteerd.

Ook het hervatten van de export naar de Scandinavische landen verliep niet gemakkelijk. Eind september vertrok een delegatie, die in Denemarken niet ontvangen werd, omdat de Deense regering de import weigerde. Ook compensatie met Deense goederen werd niet geaccepteerd. Die manier van handel drijven kwam na de Tweede Wereldoorlog op gang, om op die manier toch producten uit Nederland te verhandelen in andere Europese landen. Dat gebeurde bijvoorbeeld in Finland, waar het lukte om een akkoord te sluiten over de import door Finland van bloembollen voor een waarde van 15 miljoen Finse marken. Daarvan gold voor 10 miljoen Finse marken een compensatie in de vorm van Fins karton voor Nederland.

DUMPING

Heel anders verliepen de gesprekken in Zweden. Dat land was redelijk ongeschonden de oorlog doorgekomen en zou dus snel weer bloembollen kunnen kopen, net als voor de Tweede Wereldoorlog het geval was. Eind jaren dertig was de exportwaarde 2,5 miljoen gulden. Hoewel de ontvangst uiterst vriendelijk was, zat de Zweedse regering wel met een dilemma. De overheid wilde het liefst de contingentenregeling afschaffen, maar daar dachten de Zweedse afnemersorganisatie heel anders over, 'omdat zij bij het loslaten van de importregeling bevreesd zijn voor een overvoering van hun markt,

waarbij zij de voor-oorlogsche jaren voor ogen hebben'. Niet onbegrijpelijk, omdat Zweden dan een van de weinige landen zou zijn met een import zonder beperkingen en Nederland een ruim voldoende aanbod aan bollen had dat lang niet overal naar toe kon.

OP REIS

Buiten Europa ging het met de herstart van de bloembollenexport een stuk eenvoudiger. Vooral een land als de Verenigde Staten, dat economisch ook niet getroffen was door de Tweede Wereldoorlog, wilde maar al te graag bloembollen importeren. Er golden geen beperkingen in de vorm van contingenten. Voorzitter Verhage sprak op 3 december 1945 de hoop uit dat de 25 miljoen gulden exportwaarde snel weer meer zou worden en dat de beperkingen in Europa gauw zouden worden opgeheven. “Gelukkig, en terecht, kunnen nu de bollenreizigers naar Amerika vertrekken.” ♦

